

VLAAMSCH NATIONAAL SECRETARIAAT, ook Algemeen Vlaamsch Nationaal Secretariaat geheten, gesticht op 12 januari 1924 en gevestigd te Gent (Oude Houtlei 14), was opgezet als een centraal persbureau ter voorlichting over de V.B. Het secretariaatswerk ervan werd door Hendrik Cayman verricht. Hij werkte daarbij onder leiding van het weekblad Vlaanderen (nl. Robrecht de Smet en /of Jozuë de Decker).

Door Vlaanderen en van het Vlaamsch Nationaal Secretariaat uit werd standvastig geijverd voor de verwezenlijking van een Verbond van Vlaamsche Nationalisten dat boven de diverse Vlaams-nationale groepen zou staan. Op 4 december 1921 werd in Nederland een Verbond van Vlaamsche Nationalisten opgericht door een groepje uitgeweken activisten (Alfons Depla, J. de Decker, Raymond Speleers, Hendrik Mommaerts, Jozef van den Broeck en Ernest P. van den Berghe), samen met Berten Pil, Staf de Clercq, Robert Standaert en R. de Smet. Blijkbaar was Cayman de contactman in Vlaanderen, die er de verspreiding van het weekblad Vlaanderen bevorderde. De bedoeling van het Secretariaat was „leiding” aan heel de beweging te geven, een leidend orgaan te worden dat ervoor zou waken dat in Het Vlaamsche Front de Vlaams-nationalistische idee zuiver gehouden zou worden en dat zou voorkomen dat de activiteiten van de Vlaams-nationalisten uitsluitend gericht zouden zijn op succes in het parlement.

Cayman zag Vlaanderen als orgaan van de geestelijk leidende groep en het Secretariaat als het orgaan via hetwelk het Verbond van Vlaamsche Nationalisten rechtstreeks de hele Vlaams-nationale strijdorganisatie zou beïnvloeden.

Begin 1924 werd dan ook de oprichting van een Vlaamsch Nationaal Secretariaat aangekondigd. De mededeling was ondertekend door A. Depla, Jeroom Leuridan, B. Pil, R. Standaert, J.O. de Gruyter, Piet Finné en Dries Devos. We menen die aankondiging te mogen beschouwen als de bevestiging van het voorbereidend werk dat Cayman onder de naam van het Vlaamsch Nationaal Secretariaat had verricht sedert 1922.

Volgens H.J. Elias stond het Secretariaat buiten de organisatie van de partijleiding. Hij meent dat „de uitleg hiervan gezocht moet worden in de betwistingen die intussen gerezen waren... rondom het vraagstuk van de godsvrede”. Dezelfde moeilijkheden en ook andere twistpunten (bv. omtrent de waarde van parlementaire successen) verhinder-

den dat de gedroomde eendracht tot stand kwam, hetgeen verklaart waarom na 1924 geen sprake meer is van het Vlaamsch Nationaal Secretariaat.

LITERATUUR : H.J. Elias, *Vijfentwintig jaar Vlaamse Beweging 1914 / 1939*, II (1969); - Dossier Hendrik Cayman, Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven, Antwerpen.

MARCEL BOEY